

Az 1966/67-es tanévtől kezdve a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen a tanárszakos hallgatók a harmadik tanév végén pedagógiai gyakorlaton vesznek részt a KISZ KB ifjúsági építőtáborában, az ipari jellegű üzemi gyakorlat helyett.

A gyakorlat időtartama 2 hét, vagyis a beosztásnak megfelelően július és augusztus hónapokban két-két hallgató vesz részt az egyes táborvezetőségek munkájában, tapasztalatokat szerez jövőendő tanári munkájának megkezdéséhez, miközben segíti a táborozók szabadidejének minél hatékonyabb kihasználását s kellemesebb eltöltését.

Mivel a hallgatók az egyetemen közgazdasági képzésben is részesülnek, feladatukhoz tartozott, hogy elősegítsék a munka hatékony és a munkafeltételek optimális megszervezését, valamint megismerkedjenek a tábort patronáló gazdaság szervezetével, gazdálkodási feltételeivel, munkájával.

E sorok írói 1967. július 1—15-ig a Bagi Ilona Önkéntes Ifjúsági KISZ Építőtáborban töltötték 2 hetes pedagógiai gyakorlatukat, Lakitelek-Szikrán.

Öszintén bevallva nem kis szorongással vágtunk neki az útnak, mivel izgalommal töltött el bennünket, hogy hogyan fogunk küldetésünknek megfelelni? Vajon sikerül-e megfelelő baráti légkört kialakítani a táborozók és mi közöttünk? Újjonc táborozók lévén sikerül-e beleilleszkedni a táborvezetőség munkájába s a tábor életébe? Képesek leszünk-e olyan programot összeállítani, amely a tábori életet az elvégzett munka után kellemessé, vidámmá, örömtelivé teszi?

Megérkezésünkkor s a tábor megpillantásakor nagyon jó érzés töltött el bennünket. A tábor ugyanis minden szociális és higiéniai követelménynek megfelelt. A tábor csodálatos környezetben található a Töserdő és a Holt-Tiszaág szomszédságában. A természeti környezet mellett jó benyomást keltett a tábor gondosan ápolt, tágas, parkosított kertje, amely egyben a különböző sportvetélkedőknek is jó helyet biztosít. A tábor területén 4 képvilón áll a táborozók rendelkezésére 10 ágyas szobákkal; zuhanyozókkal és mosdókkal felszerelve, ahol állandó hideg-meleg-vízszolgáltatás volt. Külön épületben található a tábor étterme, ahol az étkezésen kívül lebonyolításra kerültek a különböző kulturális vetélkedők is. A táborozók rendelkezésére állt a tábor saját könyvtára meglepően nagy könyvválasztékkal, sportfelszerelések, TV, rádió, lemezjátszó.

Az a tény, hogy a tábor ilyen gazdagon van felszerelve és karbantartva, a tábort patronáló Szikrai Állami Gazdaságnak is köszönhető.

Ez az állami gazdaság a kecskeméti járás területén található. Önálló állami gazdaságga

1966. január 1-én vált, elszakadva a Helvéciai Állami Gazdaságtól.

Az állami gazdaság területe 6700 kh, amely 17.500 kh redukált szántónak felel meg. Ez az állami gazdaság történelmi borvidéken fekszik, és ez nagyban meghatározza termelési profilját is. Kb. 1.700 kh-on folyik szőlőművelés, amelynek azonban csak kb. 53%-a (900 kh) termő, a többi 1975-re fog termőre fordulni. A többi terület nagyrészen, 3.800 kh-on kertészet, 1.200 kh-on gyümölcsös van. Az állami gazdaság állattenyésztése is jelentős, főleg a baromfiével.

A gazdaság területén 5 üzemegység különül el: a) Borbás üzemegység, b) Nyárlőrinc üzemegység, c) Szikrai üzemegység, d) Szendrei üzemegység, e) Újbögi üzemegység.

Az állami gazdaság átlagos létszáma 1.800 fő, de munkacsúcsok idején (szőlőkötözés, gyümölcszedés és szőlőszüretelés) az állami gazdaság munkaerőszükséglete 2.500 főre is felugrik. A munkaerőhiányt az építőtáborok létesítésével próbálják csökkenteni. Bár a növénytermelésben ledolgozott napoknak csak 4%-át adja a tábor munkája, de a gazdaság számára ez létfontosságú, mivel az időben elvégzett munka nagyban hozzájárul az állami gazdaság eredményes munkájához, amely egyben népgazdasági érdek is.

Az állami gazdaságnak 1 táborozó napi ellátása 100 Ft-ba kerüli, míg 1 táborozó napi munkanormája 25 Ft. Ennek ellenére már negyedik éve szerveznek építőtábort, s a jövőben is igényt tart az állami gazdaság a táborozók munkájára az előbb említett okokból kifolyóan.

Pedagógiai gyakorlatunk ideje alatt a tábor lakói Szabolcs-Szatmár megye középiskolásai voltak.

A tábor átlagos létszáma 202 fő volt, amely 96,1%-ot jelentett a jelentkezők létszámához viszonyítva.

A táborozók a csengeri, kisvárdai, nyírbátori és nyíregyházi gimnáziumok tanulói voltak.

A tábor életét a táborparancsnokság irányította, melynek tagjai a következők voltak:

a) parancsnok, b) parancsnokhelyettes, c) gazdasági vezető, d) 2 műszaki vezető (a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola hallgatói), e) a tábor orvosa, f) a táborozókat kísérő tanárok, g) a táborozók közül választott tábor tanács elnöke és titkára, h) valamint mi, pedagógiai gyakornokok.

A tábor tanácsa a parancsnokságon kívül a brigádvezetőket foglalta magába, mivel a táborozók 10 fős brigádokban végezték munkájukat.

A parancsnokság tagjai egyenrangú felek voltak, s úgy érezzük, hogy ez nagyban hozzájárult a kellemes, baráti légkör kialakulásához.

A tábor orvosa elismerően nyilatkozott az orvosi felszerelésekről és a tábor higiéniájáról. Szomorúan tapasztalta azonban, hogy néhány iskolában elmulasztották vagy könnyelműen vették a táborozást megelőző, s ezt engedélyező kötelező, alapos orvosi vizsgálatot. Ennek következtében olyan tanulók is érkeztek a táborba, akik fizikumuknál és egészségi állapotuknál fogva alkalmatlanok voltak a táborban elvégzendő munkára. Ezért néhányan kénytelenek voltak hazatávozni, bár szívesen maradtak volna tovább is.

A táborban 6. órás fizikai munkát kell végezni. Meglepő volt a táborozók munkakedve, amelyet nagyban fellendített a KISZ KB és az állami gazdaság által finanszírozott jutalmazási rendszer.

A jutalmazási rendszer lényege az volt, hogy 3 naponként az első 5 brigád, amelyeknél az 1 főre jutó átlagos teljesítmény Ft-ban kifejezve a legmagasabb volt, pénzjutalomban részesült. A 11 nap elteltével pedig szintén az első 5 legmagasabb teljesítményt nyújtó brigád pénzjutalomban részesült.

A pénzjutalom megoszlása a 11 nap átlagos teljesítményét figyelembe véve:

I. helyezett 130 Ft/fő, II. helyezett 110 Ft/fő, III. helyezett 90 Ft/fő, IV. helyezett 80 Ft/fő, V. helyezett 50 Ft/fő.

Az iskolák között is nagy versenyesség folyt, mivel már a tábornyitás alkalmával kihirdették, hogy az I. helyezést elérő iskola emlékszlót, II. helyezést elérő iskola emléklapot, III. helyezést elérő iskola a KISZ Megyebizottsága által adományozott oklevelet kap.

A munka elvégzéséhez az állami gazdaság minden feltételt kielégítő mértékben biztosított; így például a táborozók munkaruhát, kendőt, sátorlapot, kést kaptak, amelyekért anyagilag feleltek.

A táborozókat a munkaterületre és onnan vissza a tábor területére teherautókkal szállították.

A munka megkezdése előtt minden táborozó balesetvédelmi oktatásban részesült, és a legfontosabb munkavédelmi szabályokat a táborrend is tartalmazta. Többek között talán ennek is tudható be, hogy a 2 hét lefolyása alatt baleset nem történt.

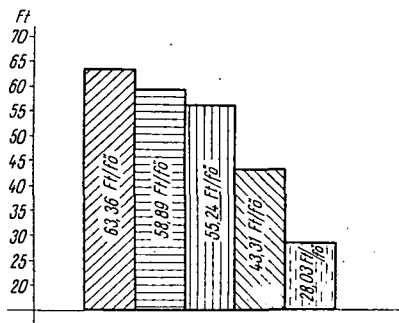
A táborozás időtartama alatt a táborozók szőlőkötözést, sarabolást és gyümölcszedést végeztek.

Minden egyes brigádvezető rendelkezett egy füzettel, amelybe a munkaterület vezetője még a munkahelyen igazolta a brigád által elvégzett munkát. Ezen füzetekbe bejegyzett adatok alapján történt még a délután folyamán a brigád 1 főjére eső teljesítményének kiszámítása, és a brigádok helyezésének megállapítása. A számtást a két műszaki vezető végezte. A versenytábla mindig naprakészen mutatta minden egyes brigád 1 főjére eső átlagos teljesítményét Ft-ban (a 80%-os SZTK

hozzájárulás nélkül), valamint a brigádok helyezését, külön kiemelve az első 5 helyezettet. (A tábla a következő oldalon látható).*

A naponkénti 1 főre jutó átlagos teljesítményt a győztes és a legegyszerűsebb teljesítményt nyújtó brigádoknál a 323. oldalon található grafikon mutatja.

A versenytábla a táborozók érdeklődésének középpontjában állt. A táborozók élénk figyelemmel kísérték a saját s más brigádok teljesítményét is. Ösztönző hatása felbecsülhetetlen volt. Amennyiben a teljesítmény kiszámításában fillérnyi eltérés volt, az érdekelt és egyben „megcsontított” vagy „felbecsült” brigád együttesen követelte a hiba azonnali kijavítását a táblán.

1. ábra

Öszintén megvallva, még most is csodáljuk a táborozók hatalmas munkatempóját, amelyet ők maguk diktáltak. Érdemes megjegyezni, hogy a felnőtt norma alapján számított munkanormát még a leggyengébb teljesítményt nyújtó brigád is átlagosan teljesítette, és a közepes teljesítményt nyújtók is túlteljesítették.

Ennek szemléltetésére közöljük a 324. oldalon található grafikon.

A táborozás alkalmával a gazdaság vezetői is elismerésüket fejezték ki a táborozóknak odaadó, lelkes munkájukért.

A táborozók munkáját talán legjobban az egzakt, számszerű adatok támasztják alá:

Tábori összerkeset	Tényleges	Norma szerinti
(Munkabér)	83 750 Ft	55 440 Ft
+ Szocialis teher (80%)	6 700 Ft	4 435 Ft
Összesen	90 450 Ft	59 875 Ft

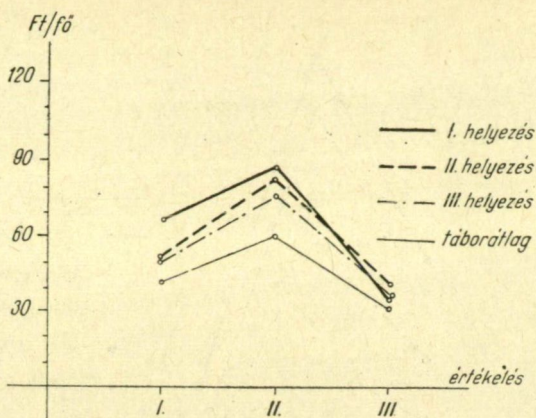
Átlagos teljesítmény: 151,06%.

$$\frac{90.450}{59.875} = 1,5106$$

* A rossz időjárás következtében a táborozók nem tudtak dolgozni, ezért a 3. napon az 1 főre jutó átlagos teljesítmény = 0.

Versenytábla 1967. július 1—15-i.

Sor- szám	Iskola	1	2	3	Érté- kelés	4	5	6	Érté- kelés	7	8	9	10	11	Érté- kelés	Végső érté- kelés
1	Csenger	39,60	69,48		54,50	83,76	92,96	30,—	68,90	21,60	30,—	39,84	53,45	35,85	36,15	53,18
2		36,—	61,20		48,60	91,20	125,80	30,—	82,33	27,20	30,—	24,90	23,97	23,97	26,—	52,31
3		50,40	79,90		64,80	98,40	135,44	30,—	87,94	28,40	30,—	47,73	37,51	43,16	37,36	63,36
4		32,40	68,40		50,40	84,—	118,64	30,—	77,54	21,04	30,—	43,63	64,40	29,88	37,79	55,24
5		25,40	78,—		51,70	96,—	122,40	30,—	82,80	22,—	30,—	35,64	86,80	36,52	42,19	58,89
6		28,80	58,25		43,52	57,38	105,—	30,—	64,12	22,65	19,50	60,—	37,34	39,23	35,74	47,79
7		37,44	44,28		40,86	57,60	69,20	30,—	52,40	15,97	22,34	34,—	42,82	15,27	26,08	39,78
8		28,80	55,80		42,30	72,—	74,80	30,—	58,93	15,97	30,—	17,92	20,41	16,60	20,18	40,47
9		33,84	43,20		38,52	118,08	99,20	30,—	82,42	19,17	30,—	22,41	34,67	31,35	27,52	49,48
10		36,—	56,56		46,28	61,68	108,—	30,—	66,56	19,17	25,40	25,39	25,27	26,56	24,35	45,73
11		43,20	59,04		51,12	122,70	57,87	14,06	53,80	30,—	49,66	33,61	22,54	22,62	31,68	45,53
12	Nyirbátor	39,27	39,90		41,55	43,63	54,76	15,08	38,02	30,—	29,67	36,18	24,18	19,54	27,91	35,82
13		28,80	40,56		34,83	76,08	42,84	26,20	48,37	30,—	28,80	29,88	30,02	14,24	26,58	36,60
14		29,70	50,70		40,20	75,—	27,77	30,—	44,25	30,—	38,40	35,69	23,56	13,75	28,28	37,57
15		18,15	30,—		24,07	36,60	38,37	14,37	29,78	30,—	48,—	30,82	22,20	20,30	30,26	28,03
16		22,32	45,56		31,44	67,20	31,17	11,50	36,62	30,—	29,76	30,54	37,28	29,33	31,38	33,14
17		22,40	36,—		29,17	91,73	30,73	21,30	47,92	30,—	42,66	29,88	36,26	10,13	29,78	35,62
18		25,20	43,20		34,20	91,20	31,—	16,61	46,27	30,—	28,80	29,88	30,76	16,20	27,12	35,86
19		21,60	56,52		39,06	82,08	49,23	30,—	53,77	30,—	38,40	29,88	30,76	32,—	32,20	41,67
20		40,—	41,60		48,80	58,13	48,65	15,17	40,65	30,—	28,80	31,12	23,30	28,30	28,30	39,51
21		32,40	30,—		31,80	54,40	56,12	17,75	43,49	30,—	28,80	29,88	18,45	20,—	25,42	33,57
22		31,98	51,60		41,29	78,89	72,39	24,51	58,59	25,86	31,85	32,79	35,05	24,72	30,05	43,31

2. ábra

Átlaglétszám: 202 fő.

1 táborozó által teljesített napok száma: 11 nap.

Táborozók által teljesített napok száma: 2.222 nap.

	Tényleges	Norma szerint
1 fő/napi munkabér	37,69 Ft	25,— Ft
1 fő/napi munkabér + szociális teher	40,70 Ft	27,— Ft

A versenytábla szerint a táborátlag 43,31 Ft; ténylegesen pedig 37,69 Ft. Ennek magyarázata, hogy ténylegesen 11 munkanappal számoltunk, a táblán pedig 10 munkanappal, mert nem vettük figyelembe a 3. napot, ugyanis ezen a napon a táborozók munkát nem végeztek a rossz időjárás miatt.

Az állami gazdaság minden elismerést megérdemel a munka mintaszere megszervezéséért, mivel a munka menetében soha nem volt fennakadás, az egyetlen le nem dolgozott nap is a rossz időjárásnak tudható be. A munka a

táborozók életkori sajátosságainak megfelelt. Ez alól talán a sarabolás tekinthető kivételnek.

Véleményünk szerint a táborozók a 6 órás munkaidőt teljes mértékben kihasználták, ami egyrészt a jól megszervezett munkának, másrészt a táborozók munkakedvének tulajdonítható.

Mindezt ismét grafikonokkal szeretnénk alátámasztani, amelyek a 324. oldalon láthatók.

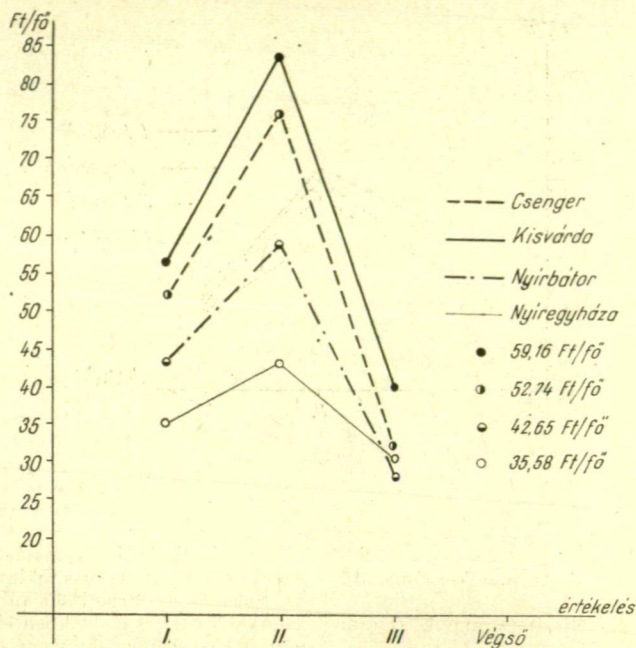
A jutalmazási rendszer hatékonyságáról szólva már megemlítettük, hogy milyen nagy ösztönző hatással volt a brigádok és az iskolák egymás közötti versengésére. A 11 nap eltelté után született eredmények a 325. oldalon található táblán és ábrán láthatók.

Az építőtábor a táborozók számára azonban nemcsak munkát jelent, hanem emellett üdülést, szórakozást is.

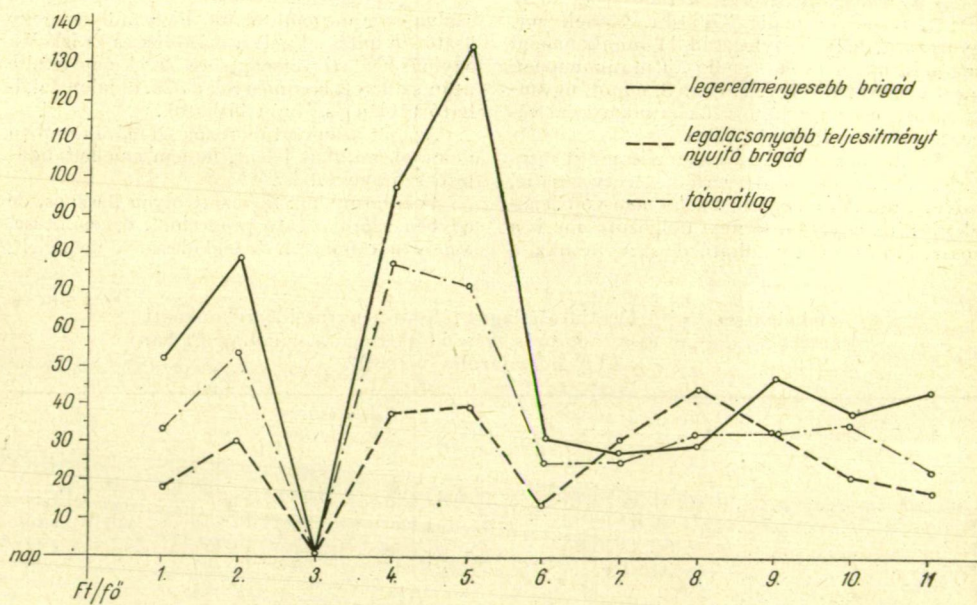
Feladatunkhoz tartozott olyan hasznos, de egyben szórakoztató programok összeállítása, amely a táborozók érdeklődésének megfelelt.

Iskolák szerinti 1 főre jutó átlagos teljesítmény az időszakonkénti értékelés alapján és a táborozás egész időtartamára számítva Ft-ban (SZTK hozzájárulás nélkül)

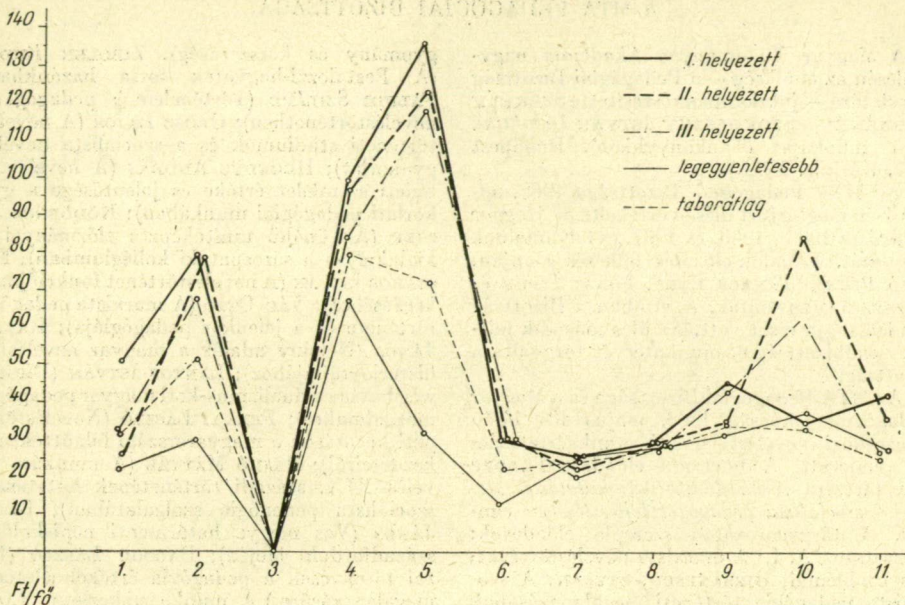
Iskolák megnevezése	Értékelés			
	I.	II.	III.	Végső
Csenger	51,55 Ft/fő	75,61 Ft/fő	31,07 Ft/fő	52,74 Ft/fő
Kisvárdá	55,63 Ft/fő	82,76 Ft/fő	39,11 Ft/fő	59,16 Ft/fő
Nyírbátor	42,37 Ft/fő	58,07 Ft/fő	27,50 Ft/fő	42,65 Ft/fő
Nyíregyháza	34,84 Ft/fő	42,87 Ft/fő	29,09 Ft/fő	35,58 Ft/fő
Táborátlag	41,29 Ft/fő	58,59 Ft/fő	30,05 Ft/fő	43,31 Ft/fő

3. ábra

4. ábra

5. ábra

A programok megszervezésében a táborozók aktívan közreműködtek. Rendkívül hasznos, érdekes ötletekkel járultak a megrendezett tábortüzek, műsorok sikeréhez. A táborozók szabadidejének kellemes eltöltését elősegítették a KISZ KB által központilag szervezett programok is. Az öntevékeny programok között sorrendet felállítani nem lehet. Egyik színfoltja volt véleményünk szerint a névadó tábortűz, melyre a táborozók nagy része oda-haza felkészült, nem is egy műsorszámmal. Legnagyobb érdeklődést és egyben a legnagyobb sikert a jelmeztáborozás és a „házi” táncdalfesztivál aratta. Szóval szinte le sem írhatók azok a hihetetlen ötletes jelmezek, amelyekkel a táborozók a tábori élményeket elevenítették meg. A táborozók által választott zsűrinek nem volt könnyű feladata a díjak odaítélésénél.

A táborozók találékonyságát dicséri olyan nem mindennapi program beiktatása is, mint fodrász- és kozmetikai verseny.

Lánytáborról lévén szó, a kulturális programok mellett a sportvetélkedőket sem hagyhatjuk szó nélkül, amelyeken szinte az egész tábor részt vett.

Kedves figyelmesség és egyben meglepetés is volt az állami gazdaság részéről, hogy a munkában élenjáró táborozókat 2 alkalommal is abban a jutalomban részesítette, hogy autóbusszal bemehettek Kecskemétre és megismerkedhettek a város nevezetességeivel.

Utoljára, de nem utolsósorban emlékezzünk meg a táborozók öntevékenységi legjobban megmutató programról: az ifjúsági napról. Ennek keretében 1 napra a táborozók vették át teljes mértékben a tábor életének irányítását.

A tábor életének állandó esti programja volt a napiparancs hirdetés, mely tartalmazta a következő napi programot.

Utólag visszagondolva nagyon kellemes 2 hetet töltöttünk el. Bátran állíthatjuk, hogy meghitt, jó viszony alakult ki a vezetőség és a táborozók között.

Csomós Mária és Dóka Ágnes